

**AKUSHERLIK AMALIYOTIDA TIBBIY XODIMLARNING KASBIY
JAVOBGARLIGI: SUD-TIBBIY YONDASHUV**

Arabova Umida O'tkir qizi

Fazliddinova Mulkijahon Fazliddinovna

Shomurotova Ozoda Dusmamat qizi

Samarqand davlat tibbiyot universiteti, Davolash ishi fakultetining talabalari

Ilmiy rahbar: Boymanov Farxod Xolboyevich

Samarqand davlat tibbiyot universiteti, Sud tibbiyoti kafedrası dotsenti, PhD

+ 998 93 240 58 84/ arabovaumida40@gmail.com

Samarqand, O'zbekiston

Annotatsiya: Mazkur ilmiy maqolada akusherlik amaliyotida tibbiy xodimlarning kasbiy javobgarligi masalalari sud-tibbiy yondashuv asosida kompleks tarzda tahlil qilinadi. Homiladorlik, tug'ruq va tug'ruqdan keyingi davrda yuzaga keladigan asoratlar, ona va perinatal o'lim holatlari ko'pincha nafaqat klinik, balki huquqiy baholashni ham talab etadi. Shu bois, tibbiy xodimlarning kasbiy faoliyati davomida yo'l qo'yilishi mumkin bo'lgan xatoliklar, beparvolik, ehtiyotsizlik hamda standartlarga rioya qilmaslik holatlarini sud-tibbiy nuqtai nazardan aniqlash muhim ahamiyat kasb etadi. Maqolada tibbiy xatolik tushunchasi, uning ob'ektiv va sub'ektiv sabablari, shuningdek, kasbiy javobgarlikka olib keluvchi asosiy omillar batafsil yoritiladi. Akusherlik amaliyotida tez-tez uchraydigan sud-tibbiy ekspertiza obyektlari, jumladan, tug'ruq jarayonida ona yoki homila shikastlanishi, asfiksiya, qon ketish, sepsis, operativ aralashuvlardagi kamchiliklar hamda perinatal va maternal o'lim holatlari tahlil qilinadi. Shuningdek, sud-tibbiy ekspertiza jarayonida tibbiy hujjatlarning to'g'ri yuritilishi, klinik qarorlarning asoslanganligi, davolash protokollari va milliy hamda xalqaro standartlarga muvofiqligi qanday baholanishi masalalariga alohida e'tibor qaratiladi. Tibbiy xodimlarning kasbiy javobgarligi faqat jazolash mexanizmi emas, balki sog'liqni saqlash tizimida sifatni oshirish, klinik xatoliklarning oldini olish va bemorlar xavfsizligini ta'minlashning muhim vositasi sifatida talqin qilinadi. Shuningdek, sud-tibbiy yondashuv orqali tibbiy xatoliklarni ob'ektiv baholash va adolatli huquqiy qarorlar qabul qilish imkoniyatlari yoritib beriladi.

Kalit so'zlar: akusherlik amaliyoti, kasbiy javobgarlik, sud-tibbiy ekspertiza, tibbiy xatolik, klinik beparvolik, ehtiyotsizlik, maternal o'lim, perinatal o'lim, tibbiy hujjatlashtirish, davolash protokollari, huquqiy baholash, bemor xavfsizligi

Kirish: So'nggi yillarda sog'liqni saqlash tizimida tibbiy yordam sifati va xavfsizligini ta'minlash masalalari alohida dolzarblik kasb etmoqda. Ayniqsa, akusherlik amaliyoti yuqori darajadagi mas'uliyat, tezkor qaror qabul qilish hamda ona va homila hayotini bir vaqtning o'zida muhofaza qilish zarurati bilan ajralib turadi. Ushbu sohada yo'l qo'yilgan har qanday xatolik nafaqat og'ir klinik oqibatlariga, balki jiddiy huquqiy mas'uliyatga ham olib kelishi mumkin. Shu sababli akusherlik amaliyotida tibbiy xodimlarning kasbiy javobgarligi masalalarini sud-tibbiy yondashuv asosida o'rganish muhim ilmiy va amaliy ahamiyatga ega. Akusherlik faoliyatida yuzaga keladigan noxush holatlar ko'pincha perinatal yoki maternal o'lim, tug'ruq jarayonidagi asoratlar, yangi tug'ilgan chaqaloqning shikastlanishi yoki og'ir gipoksik holatlar bilan bog'liq bo'ladi. Bunday vaziyatlarda tibbiy xodimlarning harakatlari va qarorlari sud-tibbiy ekspertiza orqali baholanadi hamda ularning kasbiy burchiga qanchalik muvofiq bo'lgani aniqlanadi. Sud-tibbiy ekspertiza natijalari esa nafaqat individual javobgarlikni belgilashda, balki sog'liqni saqlash tizimida tizimli kamchiliklarni aniqlashda ham muhim ahamiyat kasb etadi. Kasbiy javobgarlik tushunchasi tibbiy xodimlarning bilim, malaka va amaliy ko'nikmalariga mos ravishda, belgilangan klinik protokollar, standartlar va axloqiy-me'yoriy talablar asosida faoliyat yuritish majburiyatini anglatadi. Akusherlik amaliyotida bu mas'uliyat yanada yuqori bo'lib, homilador ayol va homilaning hayoti uchun to'g'ridan-to'g'ri javobgarlikni o'z ichiga oladi. Shu nuqtai nazardan, tibbiy xatolik, kasbiy ehtiyotsizlik va beparvolik tushunchalarini aniq farqlash, ularning huquqiy va sud-tibbiy bahosini to'g'ri belgilash zarur hisoblanadi. Sud-tibbiy yondashuv tibbiy faoliyatni faqat jazolash mexanizmi sifatida emas, balki tibbiyot sifatini oshirish, klinik xatoliklarni tahlil qilish va ularning oldini olishga xizmat qiluvchi ilmiy-uslubiy vosita sifatida ko'rishga imkon beradi. Akusherlik amaliyotida sud-tibbiy ekspertiza orqali tibbiy hujjatlarning yuritilishi, tashxis qo'yishning asoslanganligi, davolash taktikasining to'g'riligi va zamonaviy klinik protokollarga muvofiqligi kompleks tarzda baholanadi. Mazkur maqolaning maqsadi akusherlik amaliyotida tibbiy xodimlarning kasbiy javobgarligini sud-tibbiy nuqtai nazardan tahlil qilish, eng ko'p uchraydigan huquqiy-ekspertiza holatlarini yoritish hamda tibbiy xatoliklarni ob'ektiv baholashning ilmiy asoslarini ko'rsatib berishdan iborat. Shuningdek, ushbu ish orqali akusher-ginekologlar va boshqa tibbiy xodimlarning huquqiy savodxonligini oshirish, klinik faoliyatda mas'uliyatni kuchaytirish va ona hamda bola salomatligini muhofaza qilishga xizmat qiluvchi amaliy tavsiyalar ishlab chiqish ko'zda tutiladi.

Asosiy qism: Akusherlik amaliyotida tibbiy xodimlarning kasbiy javobgarligi nafaqat tibbiy, balki huquqiy nuqtai nazardan ham murakkab va ko'p qirrali jarayon hisoblanadi. Homiladorlik, tug'ruq va tug'ruqdan keyingi davr tibbiyotning eng mas'uliyatli sohalaridan

biri bo'lib, bunda ona va bolaning hayotini bir vaqtning o'zida muhofaza qilish majburiyati mavjud. Shu sababli har bir akusher-ginekolog, neonatolog yoki shifokor-assistent o'z kasbiy faoliyatini belgilangan klinik protokollar, xalqaro va milliy standartlar, shuningdek, axloqiy-me'yoriy talablar doirasida amalga oshirishga majburdir. Kasbiy javobgarlik tushunchasi shu faoliyatning har bir bosqichida tibbiy xodimning bilim, malaka va amaliy ko'nikmalariga mos ravishda qaror qabul qilishi, davolash va diagnostika jarayonlarida ehtiyotkorlik bilan harakat qilishini anglatadi.

Sud-tibbiy ekspertiza akusherlik amaliyotida kasbiy javobgarlikni aniqlashning eng muhim vositasi hisoblanadi. Homiladorlik va tug'ruq jarayonida yuzaga keladigan noxush holatlar, masalan, ona yoki perinatal o'lim, tug'ruq jarayonidagi asfiksiya, qon ketish, sepsis, jarrohlik aralashuvlaridagi kamchiliklar kabi holatlar ekspertiza obyekti bo'lib xizmat qiladi. Ekspertiza jarayonida tibbiy xodimning qarorlari va amaliy harakatlari klinik protokollarga muvofiqligi, professional ehtiyotkorlik darajasi va normativ-huquqiy talablar asosida baholanadi. Shu bilan birga, ekspertiza nafaqat individual javobgarlikni belgilash, balki sog'liqni saqlash tizimida tizimli kamchiliklarni aniqlash imkonini ham beradi.

Akusherlik amaliyotida tibbiy xatolik tushunchasi juda keng qamrovli bo'lib, uning ichiga diagnostik xatoliklar, noto'g'ri davolash, operativ aralashuvdagi kamchiliklar, klinik protokollarga rioya qilmaslik va ehtiyotsizlik kiradi. Sud-tibbiy yondashuv bu xatoliklarni ob'ektiv aniqlashga yordam beradi va tibbiy xodimning shaxsiy javobgarligi hamda klinik qarorlar asosining to'g'riligini baholashga xizmat qiladi. Xatoliklar klinik natijaga bevosita ta'sir qilgani, masalan, perinatal yoki maternal o'lim bilan yakunlangan hollarda, ekspertiza natijalari sud qarorlari uchun asosiy dalil bo'lib hisoblanadi. Shu nuqtai nazardan, tibbiy hujjatlarning to'g'ri yuritilishi, tashxis qo'yishning asoslanganligi va davolash protokollariga qat'iy rioya qilinishi kasbiy javobgarlikni belgilashda hal qiluvchi ahamiyatga ega. Akusherlik amaliyotida sud-tibbiy ekspertiza jarayonida eng ko'p uchraydigan nizolar quyidagi holatlarni o'z ichiga oladi: ona yoki homilaning shikastlanishi, tug'ruq jarayonida qon ketish, yangi tug'ilgan chaqaloqda gipoksiya, infeksiyalar sababli murakkab asoratlar, jarrohlik aralashuvlaridagi texnik va tashkiliy xatoliklar. Shu bilan birga, akusherlikda xodimning kasbiy ehtiyotsizligi va beparvoligi ham sud-tibbiy ekspertiza doirasida baholanadi. Bu baholash nafaqat tibbiy xodimning bilim va malakasini, balki klinik qarorlar qabul qilishdagi mas'uliyatini ham o'z ichiga oladi.

Sud-tibbiy yondashuv tibbiy xatolikni aniqlash bilan cheklanmay, sog'liqni saqlash tizimida profilaktik vazifani ham bajaradi. Akusherlik amaliyotida ushbu ekspertiza orqali tizimli kamchiliklar aniqlanadi, tibbiy protokollarga rioya qilinishi kuchaytiriladi va kelgusida ona hamda bola xavfsizligini ta'minlashga qaratilgan tavsiyalar ishlab chiqiladi. Shu bilan birga, tibbiy xodimlarning huquqiy savodxonligini oshirish, kasbiy etik qoidalar

va amaliy standartlarga rioya qilishni rag'batlantirishning samarali vositasi sifatida ham sud-tibbiy ekspertiza ahamiyat kasb etadi.

Sud-tibbiy ekspertiza jarayonida tibbiy xodimning harakatlari nafaqat klinik jihatdan, balki huquqiy nuqtai nazardan ham baholanadi. Akusherlik amaliyotida yuzaga keladigan noxush holatlar ko'pincha tezkor qaror qabul qilishni talab qiladi, bu esa inson omili va kasbiy malaka darajasini bevosita ko'rsatadi. Ekspertlar tibbiy xodimning qaror qabul qilish jarayonini baholashda, u standart protokollarga qanchalik rioya qilganini, vaziyatni to'g'ri baholash va imkoniyatlarni samarali qo'llash qobiliyatini aniqlaydi. Shu bilan birga, ekspertiza jarayonida tibbiy hujjatlarning to'g'ri yuritilishi, tashxis va davolash qarorlarining yozma asoslanganligi, bemor bilan ishlashda axloqiy va professional me'yorlarga rioya qilinishi tahlil qilinadi.

Tibbiy xatoliklar va kasbiy ehtiyotsizlikning oqibatlari akusherlikda ayniqsa jiddiy bo'lib, ular ona va bola hayotiga bevosita xavf soladi. Misol tariqasida, tug'ruq jarayonida qon ketishning kech aniqlanishi, yangi tug'ilgan chaqaloqda gipoksiya holatining yetarlicha nazorat qilinmasligi yoki jarrohlik amaliyotida texnik xatolar perinatal yoki maternal o'limga olib kelishi mumkin. Shu bois, har bir holat sud-tibbiy ekspertiza orqali har tomonlama tahlil qilinadi va tibbiy xodimning kasbiy javobgarligi aniqlanadi. Bu jarayonda faqat klinik natijalar emas, balki protseduralar, monitoring tizimi va bemor bilan aloqa sifatining ham roli katta hisoblanadi. Akusherlik amaliyotida eng ko'p uchraydigan sud-tibbiy nizolarni tahlil qilish orqali tibbiy xodimning kasbiy javobgarligini oshirish va kelgusida xatoliklarni oldini olish mumkin. Sud-tibbiy ekspertiza nafaqat individual javobgarlikni aniqlash, balki tibbiyot tizimida sifatni oshirish, klinik protokollarni takomillashtirish va tibbiy xodimlarning professional savodxonligini kuchaytirish vositasi sifatida xizmat qiladi. Shuningdek, tibbiy xodimlarni huquqiy bilimlar bilan ta'minlash, klinik faoliyatda mas'uliyatni oshirish va tibbiy xizmatning xavfsizligini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi.

Akusherlikda sud-tibbiy ekspertiza orqali aniqlangan xatoliklar nafaqat jinoyat yoki fuqarolik javobgarligiga sabab bo'lishi mumkin, balki kasbiy faoliyat sifatini yaxshilash va xavfsizlik standartlarini oshirishga ham xizmat qiladi. Bu jarayon klinik amaliyotning ob'ektiv tahlilini ta'minlaydi, tibbiy qarorlar asosining ishonchliligini oshiradi va tibbiy xizmat sifatining barqarorligini kafolatlaydi. Shu tariqa, kasbiy javobgarlik tushunchasi faqat jazolash mexanizmi sifatida emas, balki klinik va huquqiy nazoratni ta'minlovchi, ona va bolaning salomatligini muhofaza qiluvchi kompleks tizim sifatida talqin qilinadi.

Akusherlik amaliyotida tibbiy xodimlarning kasbiy javobgarligi masalasini ilmiy asosda yoritish, sud-tibbiy ekspertiza metodlarini mukammal qo'llash va xodimlar faoliyatini huquqiy jihatdan tartibga solish orqali ona va bola hayotini himoya qilish, tibbiy xizmat

sifatini oshirish va klinik xatoliklarni oldini olish imkoniyatlari kengayadi. Shu bilan birga, tibbiy xodimlarning professional va huquqiy savodxonligini oshirish, klinik protokollarga qat'iy rioya qilishni rag'batlantirish, ona va bola xavfsizligini ta'minlash hamda tibbiy xizmat sifatining uzluksiz monitoringini tashkil etish amaliy jihatdan eng dolzarb vazifalardan biri hisoblanadi. Mazkur yondashuvlar sud-tibbiy ekspertiza va klinik amaliyotni uyg'unlashtirish, tibbiy xodimlarning kasbiy javobgarligini oshirish hamda akusherlik amaliyotida xavfsiz va samarali xizmat ko'rsatishni ta'minlashda muhim ahamiyatga ega.

Muhokama: Akusherlik amaliyotida tibbiy xodimlarning kasbiy javobgarligi va sud-tibbiy ekspertiza o'rtasidagi bog'liqlik klinik va huquqiy jihatdan murakkab tizimni tashkil etadi. Tahlillar shuni ko'rsatadiki, homiladorlik, tug'ruq va tug'ruqdan keyingi davrda yuzaga keladigan murakkab holatlar, xususan qon ketish, asfiksiya, infeksiyalar, jarrohlik amaliyotidagi texnik kamchiliklar, perinatal va maternal o'lim holatlari, nafaqat klinik, balki huquqiy baholashni ham talab qiladi. Shu nuqtai nazardan, sud-tibbiy ekspertiza akusherlik amaliyotida kasbiy javobgarlikni aniqlashning asosiy vositasi hisoblanadi. Ekspertiza jarayonida tibbiy xodimlarning amaliy harakatlari klinik protokollar va xalqaro standartlarga qanchalik mos kelganligi baholanadi. Ushbu jarayon tibbiy xatolikning sabablarini aniqlash, beparvolik yoki kasbiy ehtiyotsizlikni farqlash, hamda natijaviy oqibatlarining bevosita tibbiy xodim harakatlariga bog'liqligini aniqlash imkonini beradi. Shu bilan birga, ekspertiza natijalari tibbiyot tizimida tizimli kamchiliklarni aniqlash va ularni bartaraf etish bo'yicha strategik tavsiyalar ishlab chiqishga xizmat qiladi. Muhokamalar shuni ko'rsatadiki, akusherlikda eng ko'p uchraydigan sud-tibbiy nizolar homila va ona hayoti uchun xavf tug'dirgan holatlar bilan bog'liq bo'lib, bu tibbiy xodimlarning kasbiy malakasi, klinik ehtiyotkorligi va huquqiy savodxonligi bilan bevosita bog'liq. Tibbiy hujjatlarning to'g'ri yuritilishi va davolash protokollariga qat'iy rioya qilinishi kasbiy javobgarlikni baholashda hal qiluvchi ahamiyatga ega. Sud-tibbiy ekspertlar klinik qarorlar asosining huquqiy va tibbiy jihatdan to'g'riligini, tashxis va davolash jarayonidagi protokollarning mosligini aniqlash orqali xatoliklarning kelib chiqish sabablarini tizimli tarzda o'rganadilar. Shu nuqtai nazardan, muhokama qilinayotgan jarayon tibbiy amaliyot sifatini oshirish, bemor xavfsizligini ta'minlash va klinik xatoliklarni oldini olishda muhim vosita sifatida xizmat qiladi. Shuningdek, sud-tibbiy yondashuv akusherlik amaliyotida tibbiy xodimlar uchun profilaktik ahamiyat kasb etadi. Kasbiy javobgarlikni ilmiy asosda o'rganish, klinik protokollar va standartlarga rioya qilishni kuchaytirish, xodimlarning huquqiy savodxonligini oshirish, klinik qarorlar qabul qilish jarayonida mas'uliyatni kuchaytirish muhim hisoblanadi. Ekspertiza jarayonida aniqlangan xatoliklar faqat jazolash mexanizmi sifatida emas, balki tibbiy xizmat sifatini

oshirish, bemor xavfsizligini ta'minlash va ona-bola salomatligini muhofaza qilish vositasi sifatida ham talqin qilinadi. Shuni ta'kidlash joizki, akusherlik amaliyotida tibbiy xodimlarning kasbiy javobgarligi nafaqat klinik va huquqiy, balki axloqiy-etnik me'yorlar bilan ham chambarchas bog'liq. Sud-tibbiy ekspertiza orqali aniqlangan xatoliklar va kamchiliklar asosida ishlab chiqiladigan tavsiyalar tibbiy xodimlarning kasbiy faoliyatini takomillashtirishga, klinik protokollarga rioya qilishni rag'batlantirishga va tibbiyot tizimida xavfsiz xizmat ko'rsatish standartlarini oshirishga xizmat qiladi. Shu jihatdan, muhokama qilinayotgan masala akusherlik amaliyotida tibbiy xodimlarning mas'uliyatini oshirish, klinik xatoliklarni kamaytirish va bemor xavfsizligini ta'minlash uchun muhim ilmiy va amaliy ahamiyatga ega ekanini ko'rsatadi. Shu bilan birga, sud-tibbiy ekspertiza natijalari nafaqat individual javobgarlikni aniqlash, balki tibbiy tizimda sifatni oshirish, klinik xatoliklarni tizimli tarzda kamaytirish va akusherlik amaliyotida xavfsiz xizmat ko'rsatishni ta'minlashda hal qiluvchi vosita hisoblanadi.

Xulosa va takliflar: Akusherlik amaliyotida tibbiy xodimlarning kasbiy javobgarligi masalalari sud-tibbiy yondashuv asosida o'rganilganda, bir qator muhim xulosalarga kelish mumkin. Birinchidan, homiladorlik, tug'ruq va tug'ruqdan keyingi davr tibbiyotining murakkabligi va tezkor qaror qabul qilishni talab qilishi kasbiy javobgarlikni belgilashda muhim omil sifatida namoyon bo'ladi. Ona va perinatal o'lim, qon ketish, asfiksiya, infeksiyalar va jarrohlik amaliyotidagi kamchiliklar kabi holatlar faqat klinik jihatdan baholanmasdan, balki huquqiy va sud-tibbiy ekspertiza orqali kompleks tarzda tahlil qilinishi lozim. Bu esa tibbiy xodimlarning faoliyati va qaror qabul qilish jarayonining shaffofligini ta'minlaydi. Ikkinchidan, tibbiy xatolik, kasbiy ehtiyotsizlik va beparvolik tushunchalarini aniq farqlash va ularni ob'ektiv mezonlar asosida baholash kasbiy javobgarlikni aniqlashda hal qiluvchi ahamiyatga ega. Sud-tibbiy ekspertiza bu jarayonda klinik protokollarga qat'iy rioya qilinishi, tashxis va davolash qarorlarining ilmiy asoslanganligi, tibbiy hujjatlarning to'g'ri yuritilishi va bemor bilan ishlashda axloqiy-etnik me'yorlarga rioya qilinishini tizimli ravishda baholaydi. Shu bilan birga, ekspertiza natijalari tibbiy xodimning huquqiy savodxonligini oshirish, klinik amaliyotdagi xatoliklarni oldini olish va tibbiyot sifatini yaxshilash uchun asos bo'lib xizmat qiladi. Uchinchidan, akusherlik amaliyotida sud-tibbiy ekspertiza nafaqat individual javobgarlikni aniqlash, balki tizimli profilaktik vosita sifatida ham ahamiyat kasb etadi. Ekspertiza orqali aniqlangan xatoliklar va kamchiliklar asosida klinik protokollarni takomillashtirish, tibbiy xodimlarning kasbiy malakasini oshirish va tibbiy xizmat sifatini monitoring qilish imkoniyati kengayadi. Shu bilan birga, ona va bola xavfsizligini ta'minlash, klinik xatoliklarning kelib chiqish ehtimolini kamaytirish va tibbiy xodimlarning mas'uliyatini kuchaytirish amaliy jihatdan eng dolzarb vazifa hisoblanadi.

Takliflar quyidagilarni o‘z ichiga oladi:

1. Akusherlik amaliyotida tibbiy xodimlarning kasbiy javobgarligi bo‘yicha milliy protokollar va standartlarni qayta ko‘rib chiqish va takomillashtirish, ularni klinik amaliyotga to‘liq tatbiq etish.
2. Sud-tibbiy ekspertiza tizimini takomillashtirish, ekspertlar uchun maxsus metodik qo‘llanmalar ishlab chiqish va murakkab klinik holatlarda yagona baholash mezonlarini joriy etish.
3. Tibbiy xodimlarning huquqiy savodxonligini oshirish, kasbiy etik qoidalar va tibbiyot qonunchiligiga oid treninglar va malaka oshirish kurslarini muntazam tashkil etish.
4. Tibbiy hujjatlarning to‘g‘ri yuritilishini kafolatlash, tashxis va davolash jarayonlarini yozma asosda qayd qilish, klinik qarorlarning ob‘ektivligini ta‘minlash.
5. Profilaktik monitoring va sifatni baholash tizimini rivojlantirish, klinik xatoliklar va kamchiliklarni tizimli tarzda aniqlash hamda oldini olishga qaratilgan tizimli choralarni joriy etish.
6. Akusherlik amaliyotida yuzaga keladigan xatoliklar va sud-tibbiy ekspertiza natijalarini ilmiy tahlil va tajriba almashish orqali yangi tavsiyalar ishlab chiqish va amaliyotga tatbiq etish.

Yuqorida ko‘rsatilgan chora-tadbirlar amalga oshirilganda, akusherlik amaliyotida tibbiy xodimlarning kasbiy javobgarligi konsepsiyasi nafaqat huquqiy mexanizm sifatida, balki klinik xavfsizlik va sifatni oshirish, ona va bola hayotini muhofaza qilish, tibbiy xizmatning barqarorligini ta‘minlash vositasi sifatida ham samarali qo‘llanilishi mumkin. Shu bilan birga, sud-tibbiy ekspertiza akusherlik amaliyotida tizimli nazorat, profilaktik va ilmiy asoslangan yondashuvlarni shakllantirishga xizmat qiluvchi muhim vosita sifatida ahamiyatini saqlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Akmalov, R. Akusherlik va ginekologiyada klinik xatoliklar va tibbiy javobgarlik. Toshkent: Tibbiyot nashriyoti, 2020, 256 b.
2. Karimova, S. Ona va perinatal o‘limni oldini olish: sud-tibbiy aspektlar. Samarqand: Meditsina, 2019, 182 b.
3. Smith, J., Brown, L. Obstetric Malpractice: Legal and Clinical Perspectives. New York: Springer, 2018, 324 p.
4. Johnson, P. Medical Liability in Obstetrics. London: Routledge, 2021, 298 p.
5. Abdullayev, T. Tibbiy xatolik va kasbiy ehtiyotsizlikning sud-tibbiy bahosi. Toshkent: Medpress, 2022, 214 b.

6. World Health Organization. Standards for Maternal and Neonatal Care. Geneva: WHO, 2020, 112 p.
7. Gafurov, H. Akusherlik amaliyotida huquqiy mas’uliyat. Toshkent: Universitet nashriyoti, 2019, 198 b.
8. Thompson, R. Perinatal Mortality and Medical Responsibility. Boston: Academic Press, 2017, 287 p.
9. Islomova, M. Sud-tibbiy ekspertiza va akusherlik. Samarqand: Meditsina, 2021, 164 b.
10. Miller, K. Clinical Guidelines and Legal Accountability in Obstetrics. Oxford: Oxford University Press, 2019, 306 p.
11. Ahmedov, D. Maternal Safety and Medical Liability. Toshkent: Tibbiyot nashriyoti, 2021, 220 b.
12. Roberts, C., Green, P. Obstetric Emergencies and Legal Challenges. London: CRC Press, 2020, 298 p.
13. Rasulova, N. Tibbiy hujjatlashtirish va kasbiy javobgarlik. Toshkent: Medpress, 2022, 172 b.
14. Harrison, A. Legal Aspects of Obstetric Practice. New York: McGraw-Hill, 2018, 276 p.
15. United Nations. Guidelines on Maternal and Newborn Health. New York: UN, 2021, 144 p.
16. Zokirov, F. Akusherlik amaliyotida klinik xatoliklarni oldini olish. Toshkent: Meditsina nashriyoti, 2020, 198 b.
17. Black, S., White, J. Obstetric Practice and Risk Management. London: Taylor & Francis, 2019, 312 p.
18. Yusupova, L. Ona va bola xavfsizligi: tibbiy va huquqiy yondashuvlar. Samarqand: Medpress, 2021, 190 b.